Fotografia de noapte

Introducere.
Fie ca e vorba de ora care permite mai putina aglomerare umana, cautandu-se impresia de pustiu, fie ca e vorba de impactul specific pe care noaptea o are asupra noastra, fie ca ora tarzie la care ajungem intr-un loc nu ne permite folosirea luminii de zi, fotografia de noapte are adeptii ei.

Sa scapam rapid de partea tehnica.
In primul rand - **trepiedul**. De neinlocuit! Bugetul decide ce si cum. In orice caz insa, trebuie sa fie foarte stabil, nu faceti compromisuri. Motivul necesitatii trepiedului este evident cred, declansarea la timpi mai lungi decat permite fotografierea din mana.

Aparatul pentru fotografia de noapte trebuie sa permita folosirea de timpi lungi, peste 1 secunda. Preferabil pozitia B pe indicatorul de timpi. In felul acesta se poate folosi orice timp dorit, ajungind in unele cazuri pana la ora, daca e nevoie. Daca se foloseste film, sunt de preferat aparatele care nu au baterii pentru ca se descarca extrem de rapid (dupa 2h de expunere cu CR2 de ex majoritatea se descarca). Cele digitale sunt preferabil de folosit cu bateria incarcata si eventual cautat un model care se descurca bine la timpii lungi, fara ca sa se incinga senzorul foarte tare.

Suportul fotosensibil De preferat este sa se foloseasca sensibilitate mica pentru suport. De ce? Pentru a scapa de "boabele" de granulatie sau de a nu fi necesar, in faza de postprocesare, un noise reduction agresiv. ISO 100 sau 200 este recomandabil si e perfect folosibil.

Cablul declansator este necesar pentru ca declansarea apratului sa se realizeze fara sa se induca vibratii, si a combate o imagine miscata. Se poate folosi si un self timer al aparatului, cu conditia sa permita expuneri mai mari de 1 secunda de ex.Cele pentru aparatele autofocus mai moderne se pot confectiona relativ usor, nefiind necesara neaparat cumpararea unor modele scumpe recomandate de producator.

Obiectivele - cu cat mai luminoase cu atat mai bine. De ce? Pentru ca faciliteaza vizarea in momentul incadrarii pe lumina foarte slaba. Cam aici se opreste avantajul luminozitatii obiectivului, intrucat mai mult ca sigur el va fi diafragmat puternic in timpul expunerii. Daca vedeti sa cadrati, puteti utiliza perfect orice alt obiectiv.
Principala calitate ceruta este sa nu produca reflexiile parazite (daca exista vreun filtru de calitate mai indoielnica montat pe aparat este de preferat sa fie scos), intrucat mai mult ca sigur va exista o sursa de lumina care sa produca pete parazite daca obiectivul este mai slab la acest capitol.

Ce-ar fi atat de mult de discutat la fotografia de noapte?
In primul rand un paradox.

Ambele poze sunt facute noaptea. Cea de sus: 5 minute la 2.8, cea de jos: 3.5 minute la 2.8, film de 100. Singurele detalii care ne spun asta sunt semicercurile trasate de stele. In rest nu seamana deloc cu ideea noastra despre o fotografie de noapte.

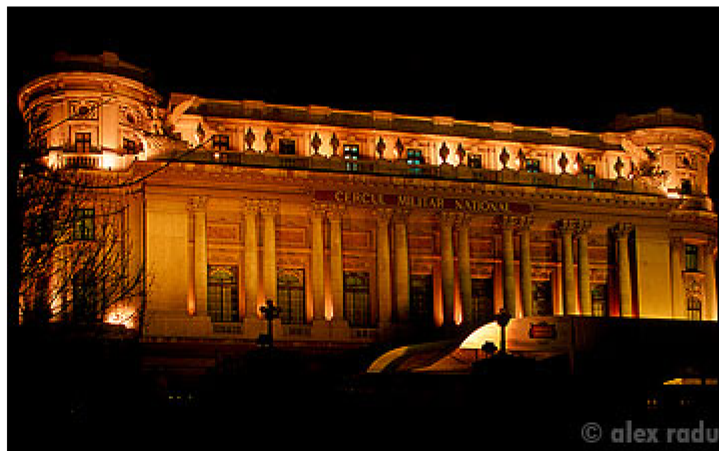

Si totusi, de unde diferenta fata de ideea noastra despre noapte?
In primul rand noi nu avem capacitatea de a "insuma" lumina. Ochiul uman nu poate distinge sub un anumit prag. Noi nu putem "cumula" lumina, facand scena din fata noastra sa fie mai luminata. Filmul sau captorul pot face asta. Expus suficient de mult, chiar si la cea mai mica farama de lumina, el poate reda scena.
Din aceasta diferenta apare si principala problema la fotografia de noapte: cum va arata imaginea, intrucat nu o putem vizualiza decat mental. Ochiul ne spune ca va arata altfel. Al doilea paradox este contrastul. Ochiul uman se poate adapta la contraste mari foarte rapid. Daca ne uitam la un bec, de exemplu, si apoi la o zona intunecata, ochiul uman se adapteaza rapid, permitandu-ne sa vedem satisfacator zone luminate cu intensitati diferite.
Nu este cazul mediului insa. Mediul nu se poate adapta pe fiecare particica a imaginii in parte. Daca avem si un bec si si o zona slab luminata, atunci el nu poate reda corect decat una din parti, in detrimentul celeilalte. Ori se produce supraexpunerea zonei luminata ori se subexpunerea ceei intunecate.

Rezultatul? Destul de neplacut:

Zonele luminate sunt sterse (albe), zonele umbrite sunt perfect opace. Daca incercam sa redam corect zonele luminate, ne lovim de problema umbrelor complet negre:

Si nu in ultimul rand, mai exista **problema temperaturii de culoare**. Asta ce o mai fi oare?
Lampa noastra cu bec halogen pe care probabil ca o avem acasa pe masa nu are lumina alba. Cert este insa ca aparatul vizual uman, din nou, se adapteaza rapid si o percepe ca fiind lumina alba. La fel becurile de pe strada. Unele pot fi verzui, altele galbene. Altele pot fi neoane cu lumina aproape alba, simulind lumina de zi.
O sa ziceti: "bine bine, dar eu am camera digitala, pot seta balansul de alb sa corectez problema!"
Nu chiar intotdeauna! Problema apare in lumina "amestecata". Luna are o anumita temperatura de culoare, iluminatul stradal alta, farurile masinilor - alta.

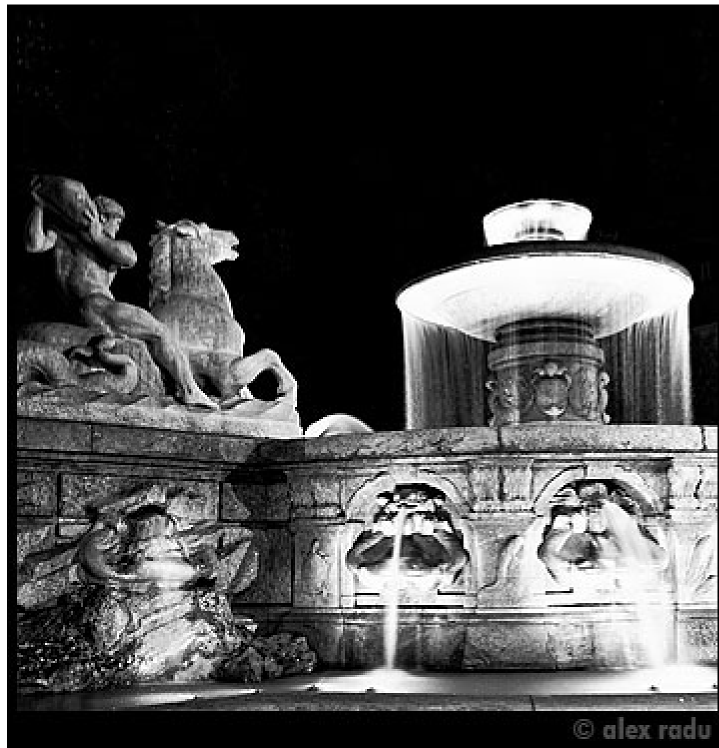
Bun, 3 probleme. Ce e de facut?
Nimic in principiu. Folosit dezavantajele ca avantaje.

Mai concret?
In primul rand incercati sa obtineti cat mai multa latitudine de expunere de la cadrul respectiv. De evitat diapozitivul contrast (in special Fuji), mai bine negativ color mai moale sau un senzor cu latitudine de expunere mai buna.
Fara a cadea insa in exagerarea numita lipsa de contrast (si exces de Highlight/Shadows sau HDR in Photoshop).

In al doilea rand incercati sa nu vedeti diferenta de temperatura de culoare ca pe un dezavantaj, ci ca pe un avantaj. E culoarea de care va veti folosi, chiar si mai nenaturala cum este ea. Puteti folosi chiar filtre colorate montate peste un blitz, puteti folosi film de alta temperatura de culoare (de exemplu filme pentru tungsten) sau puteti folosi WB de setari diferite pana obtineti "culorile" care vi le doriti.

In al treilea rand asigurati-va la expunere ca poate reusiti totusi sa introduceti toata gama de nuante, fara sa ardeti/subexpuneti.

Cadrul de sus este expus cu 1 treapta mai putin si pe un suport mai necontrast (sus: Agfa apx ISO 100, jos Kodak profoto ISO 100).

Diferenta de culoare si de expunere poate sa fie principala arma in redarea atmosferei.
Pe film exista o lege numita abatere de la regula de reciprocitate. Cred ca cel mai bine este sa studiati pe cont propriu problema, nefiind toate filmele afectate intr-o maniera atat de severa (in special cele noi) incat sa dezbatem ca subiect separat. Luati notite si bracketing la inceput. E sfatul cel mai scurt.

Pe digital verificarea se face destul de usor. Aveti grija sa nu va clipeasca histograma pe zonele prea luminate (la aparatele care suporta functia) sau sa nu fie dusa prea in margini histograma (luminozitatea "ciupita").
Pentru cei care folosesc film le recomand sa-si noteze expunerile si sa invete din greseli.

Dureaza ceva timp pana sa putem trage o concluzie cu cat sa sub- sau supra-expunem un cadru in functie de greselile inerente unui exponometru (vedeti 18% gri) si cel mai bine este sa aveti suport decizional solid. Un caiet cu notite e foarte util, in asociatie cu bracketing, la inceput.

Pe digital? Exif, histograma, eventual separat inregistrat un voice memo sau trasa o imagine de ansamblu sa vedeti cam care era situatia in momentul in care ati declansat.

Un alt aspect de care trebuie sa fiti constienti este **lumina parazita**. In oras mai ales (dar si la periferie daca zona cerului de deasupra orasului intra in cadru) sunt mari sanse sa existe in cadru o lumina parazita. Atentie la ea:

Parasolarul nu rezolva problema, la fel nici un obstacol intercalat.
Prin urmare, atentie la fenomen!

Multi se intreaba de unde vin "stelutele" din jurul surselor luminoase si ce filtre s-au folosit?
Nici un filtru, este efectul diafragmarii puternice a obiectivului (f:11, f:16).

Pentru cei care vor sa incerce si altceva decat cerul negru de noapte, timpul ideal este inainte de rasarit, cand cerul se lumineaza putin sau seara, imediat dupa ce a apus soarele.
Cerul inca nu este asa contrastant iar luminile deja sunt in functiune, ajutand la reducerea contrastului.
Cred ca e cea mai buna perioada de fotografiat, mai ales in zonele puternic populate de turisti, majoritatea nefiind in stare sa mai reziste pana la rasarit si permitand cadre altfel imposibil de inregistrat.

Fotografia de noapte poate fi simulata pe un film alb negru (in cinematografia veche procedeul fiind destul de raspandit) prin folosirea unor filtre corespunzatoare si subexpunand dupa caz. Filtru rosu pe alb negru, ND-uri si o usoara subexpunere pentru color sau o combinatie de film mai contrast putin si o subexpunere lejera sunt "trucuri" pentru cei doritori de a fotografia ziua cu "iz" de noapte.

Un ultim aspect de avut in vedere este ca in general, la expuneri lungi, marea, oricat ar fi de calma (sau orice fel de apa) se misca imperceptibil.

La fel si frunzele - la cea mai mica adiere de vant. Desi pare un inconvenient, puteti folosi in scop creativ totul, denotand impresia de miscare:

Cred ca cel mai bine este sa experimentati. Alb negru sau color, dupa preferinte.

Pentru alb negru noaptea va recomand sa aruncati un ochi peste fotografiile lui Brassai macar,
http://www.artwallpapers.net/artist_page/brassai/index1.html
si la lucrarile lui de noapte.

Colorul, la cealalta extrema cred ca cel mai bine gasiti la resurse gen
http://www.troypaiva.com/ (a carui publicistica o gasiti aici)
http://www.thenocturnes.com/
sau
http://www.cambridgeincolour.com/cambridge-gallery.htm (incluzand si tehnici digitale mai avansate)

Nu uitati bateria de rezerva, card / film suficient si aveti grija sa nu daramati trepiedul din greseala cand adormiti asteptand sa se termine cele x minute :)